

Kis

LANT

IRODALMI FOLYÓIRAT

Móritz Mátyás

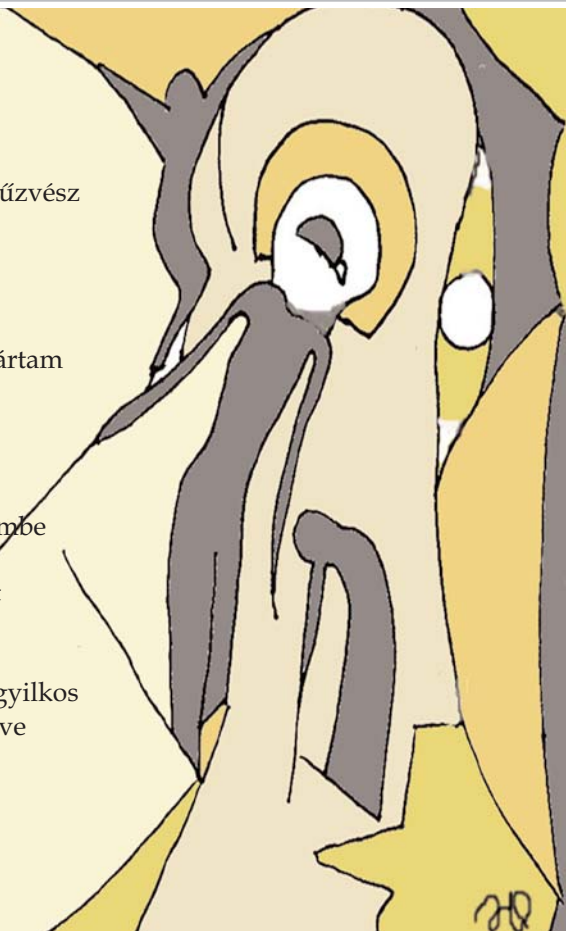
FRESKÓ

Boldogtalan szememben a tűzvész
rémült freskói lobognak
hiába nyíltak már ki a lélek
ujjongó fehér szárnyai.

A legfájdalmasabb percet vártam
vártam égő homlokomra
a távoli és a tiszta kezét
az elérhetetlen vigaszt.

A lemondás nézett a szemembe
mint a magányos vezeklés,
az utolsó és dermesztő imát
hozzá hajolva mondtam el.

Szabad voltam akár egy öngyilkos
nyugodtan mindent megértve
úgy áhítottam én a halálra
ahogy rám a puskacsövek.

2014/5 105.szám

Kis LANT az INTERNETEN! www.kislant.hu

Lelkes Miklós

A parkban

A parkban kóbor lovag szürkevarjak
végeképp átvették a téli hatalmat.
Megkopott, foszló zöldön körbejárnak, –
kutató szemük még zsákmányt találhat?

Itt-ott kutya sétáltatja a gazdát.
Régi ruhákban új tanácstalanság.
Mást várt polgár megél proletárságot,
s szívében csodálkoznak balgaságok.

Haranghang elring. Nagy Semmire zárszó.
Csend ül a padra, Istenhez kiáltó.
Sasos címer a gőgös szobron, fényben.
Ki csacska volt, ostoba lett egészen!

A költő mindent lát, így mit se várhat.
Ország ez az elhitt, hitvány varázslat?
Üres jelszavak a kongó fejekben.
Nagyida, trón, trónoló Értelmetlen..

Ablaktükör kép. Rajta Csóri vajda.
Vagy ez holnap lesz, ha Isten akarja?
Szomorú gúny. Ha van, valahol, égi:
ezt a jelent, ha megnézi, lenézi.

A költő mindent lát, – így mit se várhat.
A park felett kóbor lovag-vasárnap.
Ki mit is csórt el, váltott át aranyra,
megírhatná-e Arany, Csóri vajda?

Kényes kár-ügyek túl trükkösen késnek,
szürke imák közt, csenő csörvítézek!
Szomorú gúny. Egy biztos: ha van égi,
s ezt a jelent nézi, akkor lenézi!

Ninive népe

Ninive népe bár Istent gyalázta
életével, – de nem emelt magasba
Keresztet, így, ezzel, megállt egy mélység
szintjén, s nem váltott át még aljasabbra.

Alkonyodik. Az új Ninivét nézem,
Piacát. Mára Ninivénél rosszabb
idő jött. Talán nem halljátok hangját
NE LOPJ! – törvényt harsogó tolvajoknak?

Mélyebb a Bűn most. E Ninive-népség
a zuhanásban hagyta a régít.
Volt-piacon még elsündörgött Jónás,
amikor látta: igaz szavát kétlik.

Akkor, lehet, többet tehetett Isten
valamivel? S a cethal torka tágabb
volt még? Könnyen átjutott rajta Jónás,
s elmélkedhetett csüggedt önmagának.

Vers-ablaktól a Nagy Piacra nézek.
Szónokló kufár nyála szertefreccsen.
Lengő haranghit fénytestén fekélyek.
S hol van a Kereszt most, milyen kezekben?

A kérdés itt, – de várható-e válasz
Ninivében, földjén e sárvilágnak?
Elmenekült, Csillagával az Isten.
Tehetetlen. Szívében önvád, bánat.

Ninive földje! Megértem az Istent.
Ha előtte e tájakra lenézett,
joggal kívánta inkább a halálát,
mint sorsát: a kegyetlen öröklétet.

2014

Németh Dezső

Elmélkedés a versről

A vers megmutatja önmagát, a vers gyümölcsökkel tele tál, nehéz leírni, egyszerűen csak tudjuk, hogy gyümölcsös tál. Tudjuk, hogy vers. Sokféle lehet a tál formája, tartalma, díszje, szépsége vagy korszerűsége. Vannak versírók és vannak költők. A versírók írják a verset, a költők költik a verset. A költészet magasabb rendű szellemi torna. Költött versek katalizátora az ihlet. Többszintű gondolatosság, az elvontságig fokozott értelmi kábulat, amely kiragadja a köznapi egyszerűségből és a sejtés érzetévé válik. Különössége a lélek mágiája, mert a vers önmaga varázslatává lesz az ember lelkében. Asszociációs lelet, más fejében indukált hangok, szavak, mondatok összhangja által kellett lélekvisélet. Olyan csoda, amelynek érzelmi hatása leáramlik a tudatalatti rétegekbe, vagy mély nyugalom áraszt el mindent. Mindezek a nyelv valamilyen lüktető periódusával teremtnének. A versszövegekben különös szókapcsolatok dominálnak, és a harmóniateremtés elsődleges eszközzé válik. Néhány rövid szókapcsolat az ellentétek és szépségek összhangja által gyönyörű verset szülhet, de az egyszerű költői rácsodálkozás is teremthet nagyfokú művészeti élményt.

Hogyan lehet ilyen verset írni? Senki sem tudja. Ritka isteni pillanat tud csak teremteni pársoros remekeket.

Téves az olyan állítás, amely megtaníthatónak tartja a versköltészetet. Ilyen iskola nincs és nem is lesz soha. A költészet a transzcendens felfoghatatlanság áthatolhatatlan rétegeiben rejtőző anyagtalanság szellem, amit a nyelvi fogalmak évmilliók alatt párologtattak oda.

Versírást lehet tanítani, gyakorlatokkal szép eredményeket lehet elérni, de a jó érzékkel megáldott ember (kritikus, szerkesztő, olvasó) rögtön észreveszi a mesterkéltészetet, az ihletelen műviséget.

Nem jó az, ha vers írója nem érzi, hogy rossz a verse.

Nem jó az, ha a barátok, iskolatársak, lekötelezettek dicsérik verseidet.

Nem jó az, ha a politika tart, mint költőt zseninek, tehetségesnek.

Nem jó az, ha a díjakat mindig ugyanazok adják és kapják.

Nem jó az, ha egy irodalmi lap köré tömörültek egymást magasztalják.

A verset nem a díjakkal írják.

A jó vers többféle lehet, a rossz vers csak egyféle lehet: rossz.

Kevés a költő, sok a versíró.

Milyen lehet a jó vers:

Olvasod és örülsz, rácsodálkozol.

Olvasod és énekelni lesz kedved, állandóan benned zümmög.

Olvasod és szomorkás hangulat vesz körül.

Olvasod és fellázadsz minden ellen.
Olvasod és a költővel együtt írod a verset.
Olvasod és beleborzongsz.
Olvasod és tartalma szépségét érzed.
Olvasod és érzékinek érzed a perceid.
Olvasod és másnak érzed magad.
Olvasod és érezni kezded a lelkedet.
Olvasod és verset kezdesz írni.
Olvasod és lebegni kezdesz.
Olvasod és szédülés fog el.
Olvasod és érzed, hogy rólad szól.
Olvasod és tudod, hogy neked írták.
Olvasod és érzed, hogy ihletből fakadt.
Olvasod és nem érzel mesterkéeltséget.
Olvasod és nem döcög benned.
Olvasod és szárnyaid nőnek.
Olvasod és úgy érzed, hogy te vagy a vers közepén.
Olvasod és a költő tükrébe látsz. Látod arcát, lelkét, hallod szívének dobbanását.
Olvasod és elragad stílusa, a nyelv szépsége, burjánzása, elhalkulása és ereje.
Olvasod és lelked egy darabja értelmedhez ér.
Olvasod a bűdös verset és kinyitod az ablakot.
Olvasod a körhinta verset és úgy érzed, hogy szédülsz.
Olvasod a szenvedésről írt verset és szenvedést érzel szívedben.
Olvasod az elesettek versét és könnyezel.
Olvasod az istenes verseket, és templomba mész.
Olvasod a bűn versét és gyónni akarsz.

Milyen lehet a rossz vers:

Olvasod és nem olvasod el.
Olvasod és nem érzed, mérges leszel és ideges.
Olvasod és semmit sem mond.

Olvasod és káromkodni kezdesz.
Olvasod és csak szöveget érzel.
Olvasod a hosszú verset és nem olvasod végig.
Olvasod a rövid verset és kedved lenne összetépni.
Olvasod és a közhelyek elszomorítanak.
Olvasod és erőltetettnek érzed.
Olvasod és egy rímfaragót látsz.
Olvasod és mesterkéeltségét giccsesnek véled.
Olvasod és érzed a modernkedés számártságait.
Olvasod és úgy tűnik, hogy kerti törpe írta.

Németh Dezső

Gobelin

lepkeörömben
kicsorog színvirága
alkonyatára

távolderengő
arcod ultramarinkék
jeltelen sejtés

örökkévalód
gyönyörre kelyhesedik
öled melegén

ivópohár kék
hajnalajakkal szépült
megteremtésed

beléd élek én
istenül mindenséged
csípődhöz érek

T. Ágoston László

Macskanyelv

A nyitott ajtó előtt beszélgetünk Durcival. Mint szinte minden éjszaka, ma is fölébresztett hajnali négy órakor, mondván, hogy neki sürgősen ki kell mennie. Rendben van, jól nevelt cica, én meg jól nevelt gazdi vagyok, teljesítem az óhaját, még ha magamban gondolok is egyet s mást erről a hajnali kivonulásról. Neki persze nem tetszik az ódzkodásom, hiszen szerinte örülnöm kellene, hogy nem bent akar kimenni, és úgy néz az álmodástól eltorzult ábrázatomba, mintha legalábbis megsziadtam volna.

- Na tessék, nyitva az ajtó, mehetsz - mondom neki két elharapott ásítás között.

Durci felnéz rám, hogy ne sürgessem, nem bolond ő, hogy csak úgy vaktában nekivágjon az éjszakának. Azt mondja, „nyaff”. Aztán kidugja az orrát a folyosóra, szimatol, mint egy vadászkutya, majd visszafordul, és szemrehányóan rám mordul, hogy „nyaff-nyaff”. Megfordul, és elvonul az ágy alá bevonszolt piros nejlonzacskóra. Mert neki a piros a kedvenc színe.

- Kutya? - kérdezem tőle hitetlenkedve. - Meg vagy te buggyanva, kedves kis Durcikám! Honnan kerülne ide kutya ebben az éjszakai órában? - S hogy nagyobb súlyt adjak a szavaimnak, ki is lépek a folyosóra, hogy megmutassam neki, nincs ott semmiféle kutya. És mit látok? A szomszéd éppen lefelé botorkál a lépcsőn a kutyájával. Alig tudja visszatartani a pórázon, úgy megindult a hajnali szürkületben.

- Én nem tudom, mi ütött ebbe a jószágba - szól föl a lépcső aljáról -, muszáj elvinni sétálni.

- Jó, igazad volt, egyszer én is tévedhetek... - mondom Durcinak, és megsimogatom a fejét. Aztán békülékenyen a takaróra paskolok. - Egy kicsit idejöhetsz a hasamra. - Ő meg elkezd dorombolni, jól megdagasztja a paplant, és kényelmesen elnyúlik a pocakomon.

Kis idő múltán mégis csak rászánja magát, hogy kivonuljon, mert szólítja a természet. Én meg alhatok tovább. Mindaddig szunyókálhatok, míg meg nem hallom a halk, de sürgető hívását, hogy ugyan engedném már be, mert rég elvégezte a dolgát. Érdekes, hogy ezt a hívást senki nem hallja meg, csak én. Olyan ez, mint amikor az anya a harmadik szobában, zárt ajtók mögött is meghallja gyermeke hívó szavát.

Természetesen rögtön ugrom a papucsomba, és beengedem. Készönetképpen nyaffant egy barátságosat, körbedorombolja a lábamat, még a zászlóként lengedező farkával is megsimogat, aztán elvonul a konyhába enni, mert ebben az éjszakai futkározásban úgy meg tud éhezni az ember (illetve a macska), hogy no...

Tudom, most sokan azt mondják, meséljem be a jó édes keresztanyámnak, hogy én ilyen módon beszélgetek a macskámmal. Lehet, hogy általában igazuk is van, de ők még soha nem éltek együtt kilenc évig egy kiváló szellemi képességekkel megáldott cicával, akit Durcinak hívnak. Mert mi valóban szoktunk beszélgetni, és egészen jól megértjük egymás nyelvét. Például ilyenkor hajnalban, ha ki akar kéredezni. Fölugrik az ágyamra, elkezd dorombolni, és az orrát odadugja az enyémhez. Ez azt jelenti, hogy legyen szíves és nyissam ki az ajtót. Ha netán kutyát észlel a

folyosón, kettőt nyaffant. Ha úgy gondolja, hogy hideg van odakint, akkor csak egyet, és bocsánatkérően körbedorombolja a lábamat. Még köszönni is tud. Minden reggel, meg akkor is, ha hazaérkezünk valahonnan, kecsesen billegve elének járul, a két első lábát kinyújtva pukedlizik, és azt mondja, hogy „nyaff”. Aztán még a hasát is megmutatja örömeiben. Bezzeg, ha haragszik, mert túl sokáig hagytuk magára, farka fölívva elvonul előttünk, és órákon át elő se jön a rejtkehelyéről, akárhogy csalogtjuk is.

A kert szó értelmét már néhány hónapos korában megértette. Elég volt, ha elrikkantottam magam, hogy „gyere, Durci pajtás, megyünk a kertbe”, ő máris ott termett az ajtó előtt, és elsőként vonult ki rajta. Aztán jött az ebéd. Ott ült az ölemben füle-farka eleresztve, és szóltam neki csak úgy félvállról: „eredj, anyád ad neked enni!” Fölnézett rám, bólintott, és kísértelt a feleségemhez a konyhába. A nejem természetesen teli tányérral várta.

Eleinte a kertben is volt tálkája, nehogy a nagy pillangókergetés, ugrádozás közben éhen vesszen szegény pára. Igen ám, csak hogy a kóbormacskák is felfigyeltek erre, és elkezdték lopkodni Durci elemózsiáját. Hagytuk, hadd legyen nekik is ünnepük. Csakhogy a végén már annyira elszemtelenedtek, hogy elfelejtették ki is itt a vendég, és elkezdtek Durcit kergetni a tál mellől. Vadul vicsorogtak, morogtak rá, a karmaikkal fenyegették. Ő meg csak hátrált a túlerő elől, és sírdogálva bújt a lábamhoz. Először nem értettem, mit akar, mitől fél ennyire. Aztán az ölembé vettem, megsimogattam a bundáját, és kifelé mutogattam a kertbe.

- Ők bántanak téged, a hívatlan

vendégek? - kérdeztem, és elindultam vele a kerti úton. Megérezte, hogy segíteni akarok neki, s már futott is, mutatta a tisztára nyalt tányérvját. A kerítés mellől meg vicsorgott. Fújta rá egy nagy, vörös kandúr.

- Ne félj, Durci pajtás, nem hagylak - mondtam neki, és a kandúr felé dobtam egy göröngyöt. Aztán még egyet. A kandúr becsmérősen pislogott felém, de hamarosan fölmerte az erőviszonyokat, és elsomfordált. Durci felnézett rám, a szemében megvillant a harci kedv, és a biztonságos távolságot megtartva, prüszkölve, fújva indult utána. Egészen a kerítés végéig zavarta. Ott megfordult, és farka fölívva, vidáman lépdelt vissza hozzám.

A tél közeledtével megtelik az ablakpárkány virágcserepekkel. Pontosabban; majdnem megtelik, ugyanis arra ügyelni kell, hogy Durci pajtás elférjen mellettük. A párkánynak ugyanis kettős funkciója van. Alatta helyezkedik el a langy meleget lehelő radiátor, amelyik fölött úgy el lehet nyúlni, mint a térképen a nagy Alföld. Ezt egy macska soha meg nem unja. Ha netán mégis, akkor még mindig ott az ablak, amelyiken keresztül ki lehet nevetni a szomszéd ház udvarán vacogó kutyákat.

Az íróasztalom az ablak alatt van, a radiátor mellett. Rajta a számítógép, meg a képernyője. Ezt a sarkot is ellenőrizni kell minden nap, hogy helyén van-e minden. Már azt is kiszúrta, hogy ha az egérhez nyúlok, megváltozik a kép. Természetesen ő is megpróbálja. Dühbe gurul, ha nem sikerül. Ógva-mógva ráül az egérre, és kihívóan néz a képembe. Oda-nyúlok, hogy segítsék, erre mérgesen

kieresztett karmokkal, csak úgy baráti figyelmeztetésként.

- Jól van – mondom engesztelő hangon. – Gyere, ülj az ölemben!

Rám néz, szabódik egy kicsit, aztán elindul. Elterpeszkedik az ölemben, és újra szent a béke. Én dolgozhatok, ő dorombol.

Hát mi ez, ha nem a legmodernebb értelemben vett kommunikáció? Akár azt is mondhatnám, hogy megkötöttük a barátsági és békés egymás mellett élési szerződésünket. Természetesen mindezt ünnepélyes munkareggelivel ünnepeltük meg. Sokáig töprengtünk rajta, mi kerüljön a menübe, ami mindkettőnknek megfelel. Először a tejre gondoltam, de eszembe jutott, hogy én azt nem szeretem. Aludt-tejként, sajt gyanánt igen, de natúr tejként meg nem iszom, ha a hasamra kenik is. A nejem éppen az asztalra tette a reggelinek valót. Kolbász, medve sajt, paprika, paradicsom, tea. Kis ország, kis szövetség, kis villásreggeli. Majd az üdvözlőbeszédében nagyot mondunk.

Durci kellő méltósággal és a feleségem féltő figyelmeztetésétől kísérve vonult föl az asztalra. Megszagolta a zöldségeket és a fejét ingatta. A kolbásznál elidőzött egy kicsit, de azt hiszem túl fűszeresnek ítélte. A medve sajtnál megállt, rám emelte a tekintetét, és megcsóválta a farkát. Aztán toppantott egyet a jobb első lábával. Olyan kissé kaparó, kissé lóbáló mozdulat volt ez. Rögtön tudtam, hogy ezt választotta. Ő viszont tudta, hogy egy jól nevelt cica, aki hosszú életű akar lenni a családban, nem nyúl az ételhez az asztalon. Vágtam neki a sajtból egy darabkát, a tenyeremre raktam, és ünnepi beszéd gyanánt ekképp szóltam hozzá:

- Tessék, Durcika, ez a tiéd a kölcsönös

barátsági és együttműködési szerződésünk pecsétjeként.

Rám emelte a szemét, az orromhoz nyomta az övét, majd óvatos intelligenciával, felmérve a helyzet diplomáciai súlyát, elkezdte falatozni a sajtot.

Azóta reggelenként megismétlődik ez a rítus. Elbeszélgetünk a mindkét felet kölcsönösen érdeklő nemzetközi problémákról, elfalatoztatunk, mint két jó barát. Egyszer fordult elő, hogy majdnem fölrúgtuk ezt a barátsági szerződést. Hogy, hogy nem, talán éppen akkor volt akciós, a feleségem nem natúr medve sajtot hozott a boltból, hanem sonkásat. Durci megszagolta, és kettőt nyaffantott. Ez az ő nyelvén valami olyasmit jelenthetett, hogy kell a kutyának. Azóta mindig van a hűtőszekrényben medve sajt. A feleségem megsorgalmasan tanulja a macska nyelvet, nehogy máskor is előfordulhasson hasonló malőr.

*

Szántó Ilona

Unokámnak

2012

Eszter anya kezét húzza:
Gyere, induljon a hinta,
ha magasban vígan szállok
boldog vagyok e világon.
Már a hinta leng, leng, leng.
Jaj, de örül Eszterke!
Kacajtól a ház remeg,
ki nem szállna belőle.

Botos Ferenc

TABULA RASA

Hrabal - sirató

minden csupa fény
szél fújja nyírfahaját
gyönyörű lánynak

háztetők, tüzek
sörös lovak, patakok
tapintsd a popsit

őszül az erdő
mosolyod betakarja
a vemhes macskát

nyugvó téli nap
ablakra csókol szikrát
minden csupa fény

NAUSZIKAÁ

bokád imája
az utolsó utáni
csöndes szerelem

ALKONY

fehér gém kiált
árnyék úszik a vízen
elmerül a fény

RORÁTE

két cserép között
hajnali háztetőn, pók
ezüstje reszket

ÖREG TÓ

TATA

Isten tenyerén
ülő kistáj peremén
körben egy város

KÉPEK GALILEÁBÓL

néma kőpadok
Názáretből jött egy ács
itt ült, szombaton

bíbor pipacsok
között lépdelt csendesen
míg a hegyhez ért

glóriás a hold
sohasem látott színek
a vizek felett

ANANKÉ

betévedt madár
az uszoda hatalmas
fogda: a halál

menekülj, ugorj
fekete farkú mókus
súlyom les már rád

csendesen nézem
a zúgó zsilip felett
hintázó pókot

Vasi Ferenc Zoltán

A neszmélyi réven át

Régestelen-régen, a háború után, siklott egy száncó a befagyott Duna jegén, valahol ott, Neszmély határában, ahol a hajótemető van s a baptista imaház, siklott a száncó a kemény Dunán, elébe fogva két néne, az egyik apáca, a másik az édesanya, akinek egy szem leánya, 7 éves forma, meg összekötözött batyuban összes vagyonaikjuk. Ült a száncón, jöttek Szlovákiából, ahol Marcellházán házuk, földjük, rokonságuk... csak apa híján voltak, s a nagy világegés idején a menekült magyarok vértanúja, gróf Esterházy János levelet adott nekik, menekültlevelet, menlevelet. Hát ők aztán útra keltek a hideg, csípős időben jöttek Magyarországra, a megmaradt anyaországba, a nekik oly ismeretlen sorshelyzetbe. Szóval, indultak a nagy öreg folyam túlpartjáról, néhol recsegett a szél, arcot pirító fagy fűjt. A kislány szíve elfacsarodott, szeme lázasan csillogott, s a ködös január 7-ei reggelben, 1947-ben, hol még az innen-part se látszott, nem volt biztos talaj, csak a meder félelmes sejtelme, mélye, s a vastag, néhol vékony jégréteg, zokogott a Duna, sívott-rívott, hajbikolt, azaz lengette a kislány bebugyolált testének kilógó hajfürtjeit, hát indulnak neki a távolnak, hátranéznek, s mit látnak?

Fekete lepelben egy férfi, nézi őket, jön utánuk, talán maga a Halál, de nem is talán, hanem éppen Ő, egyik vállán fekete zsákja, másik vállán vastag kötél, hogy befogja őket, a kislányt az iszákjába rejtse, s vigye a lázas lelket a saját birodalmába. Hátranéztek, tudták ki az. De menni kel-

lett, s többet se törődve, menni, csak menni. De a Halál nem hagyta őket. Haladt utánuk. Háta mögé ért az édesanyának, s szólt hozzá színtelen hangon.

– Milyen asszony vagy te? – korholta. Gyermekek apja visszajött a háborúból, ott él a szomszéd faluban, te meg mész a saját fejed után? A lánynak apára van szüksége, a vagyont is ott hagyod, eszednél vagy te, forduljatok vissza!

De az édesanya nem szólt semmit, csak oldalra pillantott az apácára, s húzta tovább a száncón egyetlen értékét, a gyermekét. Tudta, nem jó világ van készülőben, ő úgy tudja, az apa hősi halált halt a Don-kanyarnál, motoros hírvívó volt és lelőtték az oroszok, és ha nem is tudhatja, mi lesz velük, menni kell a nagy bizonytalanba.

A Halál most a leánykát kísértette meg.

– Meghalsz, te lány, viszlek magammal, szolgálsz az én birodalmamban. Őket, kettejüket meg hagyjad, hadd menjenek, ahova elszánták magukat. Beszéltem már az apádnak, s ő azt felelte, jól van, kosztért, kvártélyért felfogadhatlak, s ha valamire vágyódsz, majd ő kipótolja a költségeket, tudod, a te apád suszter, ügyes iparos, s egy iparos, ha megmondja, az úgy is volt, úgy is van, úgy is lesz.

A kislány meg sem tudott szólalni, vacogott a szája a hiánytól és félelemtől, meredt előre tekintete a messze semmibe, talán vélt valamit lázas, ködös tudatával, de torkán akadt a szó, s hitt az övéiben, hitt szegénységükben, s szíve mélyén nagyon is erősen a jövőben. János gróftól útravalóul kapott egy simogatást az orcájára, s bízott, ha menni kell, kivel mással, mint anyjával s nagynénjével, az apácával. A

Duna felénél járhattak, mikor megálltak, hogy a gyermek körül a takarókat még jobban összehúzzák.

A Halál az apáca ócsárlásába kezdett: szidta előtte az eget, a földet, csapatukat, kétességüket. Felemlegetett minden rosszat, szörnyűséget, hogy valamennyiüket a félelemmel magával ragadja, de az apáca volt olyan bátor, merész és fegyelmezett, hogy ráemelte szelíd szempárját a kísértőre. Láthatta szörnyű arcát és belső gonoszságát, látta, de nem rettent el. Csendben indultak tovább a hátralevő útjukon, s a Halál ott fagyott szoborrá a jég kellős közepén. Útjelzője lett mindazoknak, akik szintén nekivágtak a veszélyes télnak, no, nem kalandvágýból, inkább kényszertől hajtva, mert akkor nem volt könnyű magyarnak lenni fenn a zordon északon, s a Halál dermedve, addig szolgált fekete mementónak, mígnem enyhébb szelek jöttek, megkásásodott a jégpáncél, s ő alámerült a hullámsírba, komor leplét elvitte a víz, vitte-vitte, egészen le a tengerig.

*

Vasi Ferenc Zoltán

A szerelem faggatása

Láttad-e az esőben az ezer arcot
amely a holtaktól üzent angyali nyelven
kiállok újra a mennydörgésbe
tépje le ruháim hatalmas vakufény
meztelen tagjaim védem
a Hold-nővér bárdjai ellen
s bújok le pincemélybe
míg te kegyetlen felejtet
s kitagadod érzeményimet.

Szeretted-e a lelencke fogott Lelket
ki éhét ékét önmagán kívül kereste
s ez lett a veszte, mert két-három
árny összeborult felette, s bár a bőr
elfeketedetten – báránybekecs tűzben –
a Nap halhatatlan vigaszát sem lelhetted
A tükör álmokból merítkezett
vakcsönd vakhalál vakigen tornácú
s végül nématánc hegysírás-zenére

*

Lángoló ház

Fejemre gyújtod a házat;
kulcs vagyok, Te pedig zárja.

A tested keleti szőnyeg;
elébed borulok lágyan.

Érintlek virágmezőnek;
bokádig hajadig szépen.

Melled is micsoda ékszer! –
hódolok lelkedért hétszer.

Mesébe illendő kendő;
szétnyíló fekete erdő.

Pirosló álmok orcája;
ajkam ízlelt vacsorája.

Meglopnám nevedet százszor;
visszavész liliom-zápor.

Esernyő nélkül elázol;
hold-visszfény vagyok – árnyolt.

Tenger-éj, lángtaraj tető;
szivárvány-erő: Delej-nő.

Németh Erzsébet

A MAGYAR IRODALOM

B.B-je

Hogy ki ő? Ha már B.B-ként említem, nem valószínű, hogy Balassi Bálint, Balázs Bélára, Bertha Bulcsura vagy Bodor Bélára gondolok. Bár alliteráló nevük alapján esélyük lehetne rá. Az illető személy nő, Boncza Bertának (irodalmi nevén inkább Csinszkának) hívják a magyar irodalom sztárműzsáját.

Születésének és halálának (valamint a magam születésének) kerek évfordulója arra ösztönöz, hogy elmondjam végre neki: mennyire irigyeltem, megvettem, és mennyire csodálom. Ezek a végletes érzések abból a hatalmas feszülésből generálódtak bennem, hogy szerettem volna olyan lenni, amilyen ő, a szívem mélyén mégis megvettem érte. Pedig irigyeltem, hogy képes volt megtenni azt, amit én csak szerettem volna, de nem mertem soha. Úgy hiszem lelkünkben nagyon közeli rokonok, személyiségünkben viszont – ha nem is idegenek – legfeljebb ismerősök lehettünk volna.

Szerettem volna svájci nevelőintézetben tanulni, s szerelmes levelekkel hódítani már tizenhat évesen Tabéry Gézát, a későbbi erdélyi író, majd még e románc idején, mivel úgy tűnt: nem lesz komoly a dolog, próbálkozni Adynál is. Írni Ady Endrének, kinek hatalmas barna szemében ha felkelt a Nap: az Éden tükröződött vissza. Akkor még csak ezt tudtam volna róla, túl azon, hogy milyen csodálatos

verseket ír. S reménykedni abban: ha megismerhetne engem: talán nem Bertát választaná. Én nyilaztam volna rá a nyugtalanságot, az én tekintetemtől pecsételődtől volna meg sorsa. De mi lett volna, ha tényleg úgy alakul?

Nem tudom. Képes lettem volna-e magammal cipelni sorsát, imádkozásra váltani vagy lenyelni feltörő indulataimat életmódja, természete miatt? Ez esetben a Nézz, drágám, kincseimre című verse nem biztos, hogy megszületett volna. De nem biztos az sem, hogy el tudtam volna szakadni alig egy hónapos mátkaság után Lám Bélától: amikor már az Adyval való kapcsolat biztossá vált. Mintha valami számítás érződne Bertuka részéről. Nagyobb név: nagyobb fény? Ő minden esetre – apja tiltakozása ellenére is – 1915. március 27-én házasságot köt Adyval, felesége, s új műzsája lesz a huszadik század egyik legnagyobb költőjének, bevonulva ezzel a halhatatlanságba. Hogy szerelme volt-e akkora, mint a rázúdult teher és az áldozatvállalás? Az biztos, hogy egyetlen jelzővel sem lehet meghatározni pontosan soha annak a négy esztendőnek a minőségét, melyet Ady oldalán töltött... Csinszka apja, Boncza Miklós nem véletlenül, de nagyon kegyetlenül aggódott lányáért. „... Az írók és művészek házassága nem igen szokott tartós vagy boldog lenni... Bár inkább halva tudnám gyermekemet, megsiratnám, nemsokára utána pusztulnék, de meg tudnék nyugodni, így azonban folyton aggaszt a sorsa, jövője egy beteg ember mellett.” Én még azt sem tudtam akkor igazán, hogy a szavaknak nem súlyuk van csupán.

Azt azonban igen, hogy a nagy költő –

férj halála után egy hónappal még nem állítok be rajzaimmal Babits Mihályhoz, megkérdezni: mi a véleménye róluk. (Persze, ha egyáltalán lettek volna rajzaim). S mért pont egy költőhöz? Jaj, de rossz a kérdés! Így nem szabad föltenni. A logika más! Nem egy költőről, hanem „a” költőről van szó! A híres-neves költőről! Így érthető lesz a dolog. Teremt magának egy esztendőnyi újabb múzsa-státuszt, s kötődést valakihez, aminek valljuk be őszintén: irodalmi értéke van. Kezdetben ugyan Babits se nagyon tudott mit kezdeni a helyzettel: „Higgye el, Csinszka, én nem az vagyok, akit Maga bennem látni akar. Az lehettem volna jól tudom, (és legkevésbé sem akarok szerény lenni) hogyha egy kicsit törődtem volna magammal – de ki tudja, nem rontottam-e el már jobb magamat végképpen? És ki tudja, érdemes-e a legjobb esetben is?”

Egy időre mindenképp az volt. Bár a kétségek a háttérben ott ólálkodtak mindig. Csinszka is érezte: „Gondolj rám bölcs és igaz melegséggel. Megérdemlem, mert hittel, szeretettel és szenvedéssel szolgálak, csak két urat nem tudok egyszerre szolgálni, Téged meg Magamat.” Kapcsolatuk megszakadásában közrejátszott környezetük ítélete, neves irodalmi személyek kifakadása Csinszka ellen, s talán Babits tanáremberi morálja is. Lelkében távoli világok hajoltak össze. S hogy Szabó Lőrinc menyasszonyával, Tanner Ilonával (Török Sophie) jobban járt-e? Nem tudhatjuk. Csak azt, hogy óriási erő kellett ennek elviseléséhez Csinszka részéről. (Én valószínűleg megmérgeztem, leszűrtam volna valakit.) Persze a következő lépésre akkor nem kerülhetett volna sor.

És Csinszka még csak huszonhat éves ekkor. Megérezte azonban, hogy a váltót át kell állítani az irodalomról a képzőművészetre. Néhány aranyhal annak tavában is úszkál, csak ügyes horgásznak kell lenni. És lássunk csodát! Bedobva hálóját, kifogja magának a kor egyik legtehetségesebb festőművészt, Márfy Ödönt, aki Adyval és Babitscal is barátságban állt. 1920-ban házasságot kötnek. Ezek az esztendők termékeny időszakot jelentettek a festő életében és Csinszka múzsaságában is. A róla készült festményeinek, grafikáinak száma meghaladja a százat. Sikereket ért el a Washingtonban és New Yorkban rendezett kiállításával is.

Tegyük hát fel a kérdést: milyen műzsája volt korának Csinszka? Teljesítményében felülmúlhatatlan.

Miért? Mert olyan megmagyarázhatatlan képességei voltak, melyekkel másokat tudott alkotásra ösztönözni.

A következő, személyiségével kapcsolatos kérdés feltevése nem indokolt, tudjuk sokan úgy éreznek irányában, ahogyan korábban én is.

De túlemelkedve az általánosan elfogadott szemléleten, átérezve egy ilyen személyiség szeretetínségéből adódó számításait, párbajra hívásait az adott, de kétséges kimenetelű pillanatokkat, játékait a kínokkal, fények fényében való lobogását, tátongó mélységgel nem törődömségét... – már csak csodálni lehet! S a Kosztolányi egyik novellájából ide kölcsönzött szavakkal megbocsátani is: „... Áldott vagy te a gyarló földi asszonyok között! Áldott vagy, mert megfeledektél magadról.”

Németh Erzsébet

Emlékeztető

Szél söpör -
Víz árad -
Tűz emészt -
Mint szüreten
Szőlőt tapos
A KOR ---
Ennyi az egész!

Létezik olyan

Mint kutya
az üres ház küszöbe előtt:
érzi, de nem érti,
és nem hiszi el,
hogyan azok a léptek
nem jönnek többé,
az a hang
elfoszlott
az őszi alkonyatban,
s létezik olyan,
hogyan a hűség már kevés.

Őszi sorok gordonkára

Ránk októberedett az idő.
Fakult kontyos felhőket
molesztál a szél.
Behúzott szárnyú emlékeink
arany lombokon
pihennek még,
de szállni készülnek
valami melegebb,
emberibb tájra...
e huzatos szívkamrák helyett
biztonságos fészket
lenni téli éjszakákra.

Fortune Brana

Üvegházi történet

A tető vastag üvegtáblái homályos, földöntúli fénybe borították az üvegház belsejét. Kötelességtudóan nézegettem jobbra-balra, elvégre, ha már itt vagyok, mindent látni akarok.

Nem szeretem különösebben a kaktuszokat. Nekem a virág színes, libbenő szirmokat, szélben ringatózó lombot jelent. A rózsára is haragszom a tüskéi miatt. Elkábít a szépségével, az illatával, aztán alattomosan belém szúr. A kaktusról meg már messziről látszik, hogy talpig fegyverben van, meg se várja, hogy védekezzem, előbb támad.

De néha történnek dolgok, melyek megváltoztatják a bennünk kavargó gondolatokat, eszméléseket, hogy részesévé tegyenek a varázslatnak.

Különös érzés töltött el, ahogy séta közben egyre mélyebbre merültem a sivatagi világ kegyetlen, szúrós teremtményei közé. Nem, nem akartam megismogatni őket, de mintha régi ismerősök között barangolnék, megszólítanak, kérdéseket tesznek fel, melyre nem várnak választ, rám mosolyognak, és továbbmennek. Mint egy osztálytalálkozó. „Nézd csak, a többiek hogy megöregedtek! Még szerencse, hogy én nem!”

Arra, „akivel” az utolsó fordulónál váratlanul szembe találtam magam, nem voltam felkészülve. A felirat szerint úgy hívják, hogy Óriás sünkaktusz (*Echinocactus grusonii*). Csak álltunk egymással szemközt, ő ugrásra készen, mint egy őskorból itt maradt vadállat, én meg

földbe gyökerezve, hangra-mozdulatra képtelenül, mintha én lennék a növény, a préda. Homlokom mögött évszázadok suhantak el, forró, szomjas, sivatagi esztendőök tűző Nappal és homokviharakkal, elpusztult állatok csontjai fehérlettek a homokban, szikkadt levelű bokrok kígyóztak szárazon égre nyúló ágaikkal. Préri kutyák vonítását hallottam a távolból, viperák sziszegését, keselyűk szárnycsatogását. Nem szóltam, nem volt mit. Zsibbadt kezem szinte hívogatták a tüskék, hogy érintsem meg őket. „Ne félj tőlem” suttogta hangtalanul „hisz ismersz, én vagyok a múlt”. S a tüskék susogva, ringatózva visszhangozták: „a múlt, a múlt...”. Homályos emlékfoslányok próbáltak képpé rendeződni agyamban, bőrömön a homok forró, érdes simogatását éreztem, gondolataim szűkölve menekültek valami hatalmas, valami gonosz erő szorításából...

A bocsánatkérő köhintés alighanem nekem szólt. Egy tört pillanatra riadtan néztem a kaktuszra, persze nem tőle eredt, hanem a mellettem álló nagydarab, ősz hajú férfitől.

– Megengedi, hogy átmenjek? – kérdezte udvariasan, és nem kellett centi hozzá, hogy rájöjjek, kettőnk szélessége semmilyen irányban sem fér el a harcra kész tüskék között sérülés nélkül. Elfojtottam egy sóhajtást, és a kijárat felé indultam. Félútról még visszaneztem, onnan úgy látszott, mintha aludna a növény, aranyszínű tüskéin lágyan csillant meg a szűrt napfény. De én tudtam, hogy ez csak a látszat. Sivatagi viharokra született teste minden pórusa harcra készen várja az ellenséget. Az ellenséget? A zsákmányt.

Fortune Brana

Ünnep

(végtelen vers)

Az ünnep úgy kezdődik, hogy velem vagy
szád sarkában futó mosoly
szemedben táncolnak a fények
a többi nem is fontos
míg eljön az ünnep
szélvésként száguldó percek üzennek
az elmúlás kapujából
nincs sok időd – súgja a szél
mit számít mennyi, amíg
pillantásod bársonytakaróját
álmodja körém
hűséges hívem, a csend
míg eljön az ünnep
forgácsként repülő fájdalmak idéznek
száz hulló hajnali könnyet
túl sok a kín – súgja a szél
mit számít mennyi, amíg
hangod arany-muzsikája
ringatva sodor múlt és jövő vizein
míg eljön az ünnep
embermód élni, szeretni egészen
tárt szívvel, szabadon
túl sok a vágy – súgja a szél
mit számít mennyi, amíg
vállad csontja a párnám
s két karod ölelése óvón betakargat
úgy kezdődik az ünnep
hogy velem vagy
szád sarkában szelíd mosoly
szemedből rám sütnek a fények
a többi nem is fontos...

Halász Imre

Ma újra

Ma újra megtörtént velem a vers,
máskor csinálom.

Éneklő fahasábok

*Felfedezőm, szerkesztőm, szobrászom:
Alexa Ferenc emlékének*

Apád bognár volt, apám bognár;
rokonok lettünk, bármit mondjal.

Te fával, én csak szavakkal
birkózom, hátha megvigasztal.

Te vésővel, tollal, kalapáccsal
fordulsz szembe az elmúlással.

Nézlek, ott állsz Szigethalmon,
s születik fából az Asszony.

Hála az alkotó kezeknek
a fák holtan is énekelnek.

Az ősz

Az ősz száz zöld alkatrésze
tócsákban hever:
elázott levelek, holt pezsgős veder,
hulló gesztenyék, üres dobozok

- szerelmünk szétszórt alkatrészei.

Bíró László

Zúrállomáson

asszony helyett asszonykép
világítja ágyam
vajon bennem hány volton
ég a lélekáram

betűkkel a sorstéstétát
bárhogyan szaggatom
a szellemléptű hiány
átjár a falakon

lelki zúrállomáson
lebeg a vonzó nász
felfeszített szívemben
a magány kotorász

a szép arcú jövőnek
felém a fara áll
s a génfüggönyt elhúzva
bebámul a halál

Emberi alom

lelkemben folyton hajlanak a fák
nehezen túrik a jaj rohanását
s amikor a sors túl erősen fáj
mindig versek után matat a száj

vad korban vagyok emberi alom
számomra csupán vágy a nyugalom
kipróbál rajtam a lét több gyalut
ahogy a lényem pusztulásba fut

hozzám a magány most is idetart
hol a bánat bolygatja az avart
és itt a kertben bármit teszek ősszel
szememen szívemen csönd a kötszer

Vadászi Árpád

Üzenet

- Örs vezér tere, végállomás – sercegte a hangszóró. Utolsónak akart kiszállni a metrószerelvényből, nem akart megérkezni. Gondolatai szédült táncot jártak koponyájában. Akit szeretett, és akiről azt hitte, hogy ő is szereti, szakított vele, elment.

Miután a többiek sietve kipréselték magukat az ajtón, neki még jól esett néhány másodpercet ülni a helyén, ami szó szerint véve nem is volt az ő helye, mert csak öt perccel ezelőtt foglalta el. Fura módon mégis két megállón keresztül úgy gondolt rá, mint a sajátjára. És most rájött, ebben az egyedül töltött, a másodperc felkínálta csendben rájött, hogy semmi sem az övé, kiváltképp nem ez a néhány négyzetcentiméter kopott műbőr ülés. Ez a pillanat még ezt is ellopta tőle, nincstelen lett.

- A szüleim, a munkahelyem, a szavaim – morogta maga elé. A szüleim meghaltak, elhagytak. A munkahelyemnek nem kellek, kirúgtak. Ahogy kimondom: „a szavaim” már nem is az enyéme. Mi az enyém valójában? Semmi. Kolduszegény lettem? – Valahogy nem akaródzott rávágna a határozott igent. Hirtelen, minden átmenet nélkül könnyűnek érezte magát, valami melegség, eddig soha nem tapasztalt erő járta át a tagjait, ahonnan egyszerűen eltűnt a hónapok óta ott terpeszkedő bénító merevség, az ólomsúlyú dermedtség. Ráébredt, hogy semmije sincs ugyan, mégis örült módon, határtalanul gazdagnak érezte magát, mert talán egy- valamije mégiscsak volt. Hallotta a szabad-

ság szárnyainak halk suhogását.

Kitisztult a szeme, az előbb kincsként talált gondolat mosolyt rajzolt az arcára. Elindult lefelé az aluljáró lépcsőjén. A lépcső aljában egy nagyon öreg nő állt, őt nézte. Ráncos homloka árnyékában kuporgó két szúrós, fekete szeme belemélyedt az övébe. Úgy érezte, hogy kiolvassa fejéből a gondolatait. A vénséges-vén asszony az utcai indián zenészek előtt állt, színes pokrócokba burkolózott, lehetett bármelyikük anyja vagy inkább nagyanyja.

- Még az sem lehetetlen, hogy minden indián ósanyja – jutott eszébe, és még csak nem is furcsállta ezt a gondolatot. A színes pokrócok alól kinyúlt egy barna, öreg, ágszerű kéz, benne egy CD az indiánok zenéjével. Észre sem vette, hogy a lemez után nyúl, később sem tudott visszaemlékezni rá, hogyan került hozzá.

Nesztelenül suhant a sötét erdőben. A kormos ég a kemény talajba kapaszkodó öreg fák koronájára hasalt, és szeretettel emelte a világ feje fölé a kerek holdat. Csillagpor szitált, és csendben megült a száguldó farkas előtt az ösvényen. Az állat szeme felszikrázott, visszatükrözte az égre akasztott csillagok hideg fényét. A vadászat ősi dala zúgott a sziklák között. Fülébe puhán beültek az éjszaka hangjai, az erdő és a hegy mély sóhaja, a szél sutogása, az idő csoszogó lépteinek megnyugtató neszezése. Hallotta az ősök üvöltését, látta a hajdan volt nagy falkavezérek villogó tekintetét, tudta a dolgát. Vadász volt, izom, hús, csontok, hallatlan erő, emésztő vágy. Része a falkának, része ennek a pillanatnak, része a tájnak, része a természetnek, része a mindenségnek.

Most egy fa hegyén ült. Szigorú tekintete látott mindent. Két hatalmas szárnyát testéhez szorította, vastag tollruháját méltóságteljesen viselte. Karmos lába, ami egy őzet is elbírt, biztonságosan tartotta az ágon. Ő volt a levegő ura. Tudta milyen, amikor a fojtó hőségben semmi nem mozdul, ismerte a lopva bujkáló szellőt, a hósapkás hegyek oldalán szakadékba rohán, maga előtt mindent félresöpörő zúgó szelet, és a harsogó, üvöltő, a világot rázó büszke vihart. Szerette őket, és ők is tisztelték, mert kiterjesztett szárnya alá gyűjtötte megkülönböztetés nélkül mindnyájukat, bízott bennük, a családjához tartoztak. A sas a tábortüzet figyelte, a tűz körül mozgó apró alakokat, fiatalabb testvéreit, a sima bőrű embert.

A sátor előtt tizenketten ültek. Együtt több mint ezer évet számláltak. Láttak gömbölyű talpú csecsemőket biztos kezű vadásszá cseperedni, tudtak a tavaszról, amikor az még csak a tél kabátja alatt szunyókál, a tiszta kék égen meglátták a vihar komor arcát. Tudták kinek a lelke fürdött meg a közeli tó hideg vizében, kié járta el a forró tüzek táncát, kié szárnyalt a sasokkal a hófehér felhők között, és kinek a lelke hevert a hús fűben, mielőtt választott földi testét magára öltötte. Ismerték a meséket, amik a szívben születtek, sokat hallgattak, keveset beszéltek. Gazdagok voltak, de bölcsek is, ezért mindenüket odaadták annak, aki kérte, és még gazdagabbakká lettek. A tűz fényjeleket lökött szertesztét, lángja monoton suttozott.

Meglátta a villogó kijelzőt, a lemez a végére ért. Kivette a CD-t a lejátszóból.

Vadászi Árpád

Holnap

Napba néző reggelét feledve ringatózik lustán a délután, az ég mögött öltözik az este, lassan én is felveszem szélruhám.

Kicsi-nagy

A szürke tojás héja alatt mocorog egy tollas élet.

Ül a kvarckristály, könyöke könyökbe szúr. Homoksivatag.

Forró égi kő karmol vöröslő sebet a föld arcába.

Kék bolygó billeg a lángoló nap körül, életet cipel.

Kiömlött a tej az úr hideg udvarán, csillagról csepeg.

Szuszog a világ, a végtelenbe zárva szépet álmodik.

Barcs János

Csönd

Hallgatom a csöndet;
jeget sír az ablak,
tőre van a télnek,
álmom, békén hagylak.

Vallatom az estét;
ablak mögött állok,
üvegre lehelek
fagyos jégvirágot.

Határszéli vihar
rángatja a fákat,
aztán mint aki fél
elszökik világnak.

Hallgatnám öcsémet,
de elcsöndesedett:
Szuszogását viszik
megbékélt fellegek.

*

Ötvös László

JÁNOS TEMETÉSE

Titok sugárzott
tekintetéből,
míg itt járt közöttünk...

Lehunytá mindkét
megfáradt szemét,
s csodára ébredtünk...

Novák Noémi

Amigo

Fenekig, amigo! – mondta
az erdő árnyéka a tónak. És kiitta azt.
Csontos kérgű fái mégse
érték meg az idei tavaszt.
Iszapban halkirály: lassan megfullad.
Nem fél, csak szomorú. Szomorún néz.
Szemében sosevolt-soselesz nyári egek.
Lekaszált virágok.
Tors száruk átlátszó szíveket ereget.

Mellékes válaszok

Félkész kérdések kötnek hozzám.
Mellékes válaszok.

Szánandó szép szemérem.
A jó praktikum ajánl illendő kliséket:
hiába. Van ok, és sosem észrevétlen.

Okos vagy, én gyöngé. Használlak néha:
szagos gyufaméreg lettél kezemben.
Fogam, ujjam tör. Vagy gyújt, körömig.
Ügyetlen az ember. Fázós. Telhetetlen.

Félbe

A leghosszabb minden utolsó előtti.
Egyedül marad, amit egésznek hagyok.
Nyelem porból préselt nyugtató szavaid:
engem keserít meg, ha félbeharapod.

Szerencsejátékos vagy
– nyelvel a zöld nyár.
Tél, hó majd leinti, s csóré gallyát lesem.
Komolyan sírnék én, de egyetlen volna,
mint nevetni templomban fehér ingesen.

Magyari Barna

Múzsai ékesség

csodáznak a keze
versek lehelete
múzsai ékesség
a búbájt bemérni
érintést megélni
blúzodban nézek szét
mozgalmas ép testnél
tornázgat két testvér
s biztatom még tessék

az ábránd kis hamis
eltakar hajad is
valamit nyakadon
füledbe mondani
hogymé imád Magyari
lesz rá sok alkalom
hidd el már most láttam
bent a szív kazánban
égésed hatalom

angyali arcodon
csókokkal harcolom
itt a boldogságot
hol minden mozdulat
egységben mulat
öröm mit most látok
szoknyádban láb-lapok
olvasom alakod
sejted, hogy hol járok

Áfra Piroska Csipke

Küldetés vagy áldozat?

Öröm vagy bánat, mi lettem s vagyok?
A föld mélyébe beszivárogtak a
múltamat bearanyozó tegnapok...
Fekete hajtásukból szárba szökken egy
virág, mely kelyhében hordozza kincseit,
de reá tapos a rohanó világ,
s eltíporja haldokló értékeit.
Majd lényem újraépítkezik!
Kőablak képében száll alá.
Nem riaszt már az ólomszárnyú halál!
Fénybe burkolódzva hömpölygök
a felhőkkel tovább...
Mindig más vagyok!
Megtanultam!
Ha kell, átváltozom!
Csobogó patak, majd
hallgatag torony vagyok.
Időtlen időkig, míg a Föld forog:
szerepruhát adok, s kapok,
az egyre szorosabb abroncs
rajtam nyikorog...
Taszít a vonzás,
ütköznek a neuronok!
Millió aranylő falevél a szélben inog,
végül az avarra hull...
Küldetés teljesítve!
Köröttem füzek könnyfátyla zokog.
A mohákat szülő odvas fák alatt
örökre néma hant maradok...

*

Móritz Mátyás

Nyitott ablak

Nem kínoz fény, és nem kínoz a harmat,
az egész világ felett szerzek hatalmat;
a szó nem butít, és nem is vakít,
minden pillantásom úgy metsz és alakít.

Nincsen amit titkolnék, vagy letagadnék,
bántana ha magamhoz hű nem maradnék;
nem is köt meg a másokra utaltságom,
a tíz körmöm az élet húsába vágom.

Az angyal segítő kezét elfogadom,
az igazi éneket meg nem tagadom;
csupa fény és boldogság a büszke elmém,
csillagként örökre a fényed ölelném.

Felékesítem magam a méltósággal,
kibékülök ha kell az egész világgal;
felruházom magam a szép dicsőséggel,
és ha fázna, betakarnálak az éggel.

Olcsóbb nálam minden fényes karbunkulus,
ha félsz, a szívem csendes szentélyébe fuss;
a vereséged sebeit meggyógyítom,
ablakomat a világra érted nyitom.

Ha az arcodat a könnyek sói mossák,
ha betemet a köd és a homályosság;
ha a sötétségben veted meg ágyadat,
visszaszerzem minden megtagadott vágyadat.

Szabad vagyok, akár a felhők az égen,
a kegyelem célohoz vezetni végem;
mert álmaim iránt elkötelezetten,
a felelősséget a vállamra vettem.

Enyém az Isten bátorító ereje,
miért érdekelne a pokol fekeje;

fény vagyok, aki mindenkit megmelenget,
de elkárhozik, aki engem elenged.

Ott leszek büszkén a feltámadás napján,
ha kell, minden nap összeforr törött szablyám;
hátam mögé szűkül minden gonosz árnyék,
hozzád vakon és némán is eltalálnék.

*

Magyarország elrablása

Nem lesz itt erre soha olvadás,
és a munka aranyat nem terem;
lassan elnyel mindent a hervadás,
nincs ami nem hitvány vagy nemtelen.

Az örült rulettkerék csak forog,
a rút kiskacsából nem lesz hattyú;
lassan már a szívünk se háborog,
minden közösségben terem fattyú.

Életünk nem lehet itt csak fránya,
nem lehet ellátni tengerekig;
minden a gonosztevők zsákmánya,
poklok jönnek ki az emberekig.

Összeszorul a szív és a torok,
alig terem már áldozatkészség;
elmosás csak a lassú záporok,
tapogatózik csak a vak merészség.

Hiába áhítozunk gőgösen,
elnyel minket a sötét sükátor;
hol a gyilkos árnyak állnak lesen,
itt ahol az ördög a prédikátor.

Fészket itt csak a gyűlölet rakott,
törvény egy sem akad belénk vésett;
belőlünk a rossz jól még nem lakott,
a jó reménység felénk sem nézett.

Nem hajt csak a véletlen fuvalma,
és csak a hazuság üvöltözik;
az igaznak fájdalom a jutalma,
a test koldusgúnyába öltözik.

Elnyelnek lassan a mormoló habok,
bennünk legbelül valami remeg;
szélben szállnak a remény-darabok,
és jéggé fagyott a fészekmeleg.

Kihuny az értelem apró fénypontja,
az boldogul ki képmutató és nemtelen;
itt a legnagyobb a létezés gondja,
a sok álnokság között egy helyen.

*

Az írás szerint

Eljön a pillanat mindenkinek,
mikor szíve néma lesz és hideg;
mint ahogy illik, és ahogy szokás,
nem repíti vágy és az álmodás.
A halál közvetlen közelében,
a sötét virágok édenében;
mikor szórványos ígék éltetik,
és írás szerint megítéltetik.
Elhallgatnak szívében a dobok,
és a hantján a zápor szem kopog;
mikor a dolgok mind elköszönnek,
a kebel sír, és csorognak a könnyek.
Minden szín avított lesz, ócska, kopott,
nem fárasztja már tovább a robot;
nem ragyog az új harcok csillaga,
s a lélek van a szikes pusztában maga.

Pásztor Csaba

Most hogy mondod

Most hogy mondod
arról kell írni...
na nem inkább arról
tegnap a parkban oda fagyott
egy kopár lélek a padhoz
meg arról hogy
egy kéz a kukából evett
egy özvegy szem
reszketve vigyáz
most hogy mondod
hamisság van
a levegőben
kegyetlen szárnyával
éppen
egy angyal elsuhant
s nyomában portól
sötét lett a táj...

Beszélgetés

Hattyúk a tavon
szemedben kőcsipkék
egy kávé egy mosoly
csupán fáj hogy nem vagy itt
itt ülsz és nem itt uralkodsz
újra távolodsz
királynő ne veszítsd el
öldöklő jogarod...

Galló Kovács Zsuzsanna

Hommage á Kassák Lajos

Decrescendo

Fiúk hallgatják a gyöngyöző kacagást s nézik
a lányok testén mint jár táncot a hús patak lágy csobbanással
öreg zöld folyók titkai úsznak el
a gyerek feje anyja ölében vérzik felettük sirályok köröznek némán
és mégis derűsen várják a holnapot
papa arcán régmúlt idők emlékével
9 gyerek az asztal körül messzire száll csilingelő nevetésük
menyecskék lágyan ringatják szoknyájukat erős csípőjükön
szegény barátom melegedj még egy kicsit velük nemsokára
kívül maradsz az élők kapuján
a nap leáldozóban
Ó, ki merítené kezét a holtak tavába
talpunk alatt dübörög a múlt sirályok vijjognak
te már sehol se vagy
egymáshoz ér jégcsap-bőrünk

*

Csillag Tamás

Tűnődve néznek a köznapok bakái

Nincs erőm felmosni a világ folyosóit,
kiszellőztetni a régi, boldog
szobák
áporodott csendjét,
lépcsóházak ólom-gőzeit.

Fénylő-fekete tócsák partjára állok,
végül, utolszor.

Későre jár.
Szorított öklökön
kőrmök hősín félholdjai villannak néha:
a pupillakörökben örök, sötét holdfogyatkozás.

Németh Erzsébet

Holdbűvölet

Ha az est nyikorgó kapuján
kilép ragyogó varázsmosollyal,
fényvirágait szórva rám – a Hold:
elfelejtem hirtelen minden
bánatom (és mindenkiét)
ami lesz, ami van, ami volt.

A **Kis Lant** Irodalmi Folyóirat
megrendelhető a szerkesztőség címén*
vagy a lant@kislant.hu e-mail címen.
A lap évente hat alkalommal
jelenik meg.

Kis **LANT** IRODALMI FOLYÓIRAT

Főszerkesztő: Németh Dezső
Irodalmi szerkesztő: Németh Erzsébet

Szerkesztőség címe:
*Németh Dezső
1211 Budapest
Ady Endre út 5. 3/10.

Telefon:277 7196
Mobil: 06 30 431 7837

Kiadja a Lant Irodalmi Klub

Magánkiadás

www.kislant.hu

ISSN 1788-7542 (Nyomtatott)
ISSN 1788-7631 (Online)

Csillag Tamás

A meztelen fák hazáig követnek

A meztelen fák hazáig követnek.
Távolodsz tőlem. Távol tartalak.
Vasnak ízét érzem, kedvét köveknek,
tegnapi hőjét hűlt parazsaknak.
Valami messze városokba vágynék,
hol egész lehetek, egész a szándék,
hogy magamból kitagadhasalak.

Minden lugasodat bejártam, tudtam,
tán poklok voltak, nem ima-oltár.
Végül eltévedtem e lugasokban,
mert kerestelek, de sose voltál.
Őriztem a semmit, mert makacs a félsz,
nem a féltés: a távolság volt nehéz,
számon lassan elhalkult a zsoldár.

Ádám-tűnődésemet elhagyták a
színek, lepkék: talán hazajöttem.
Örök Évám lettél, fekete mátká,
didergek díszes-szép ködmönödben.
Csak a körmök félholdjai fénylenek,
nincs csillag, se út, hogy eltévedjelek:
nem nézek hátra – ott állsz mögöttem.

Fényesre törlöm

Válaszaimat makacs miérték ülik,
férfinak lenni van-e még tiszta oldal?
Karcosra törlöm az éjszaka tükreit,
nem tudok mit kezdeni a mosolyoddal.

Nyugtalan ősz... Sápadtak-szókék a fűvek,
nehezek-fojtók a fénylő női hajak.
A pupillakutak feketéje felett
a körmök félholdjai világítanak.

Műkedvelő írók, költők jelentkezését is várjuk! Az elfogadott írásokat közöljük!

Ára: 250,- Ft.